

MEGAFON

STEREOTIPI

... u knjizi
„Zato što te
volim“

REKLAME

Kako nas
uveravaju
da kupimo
proizvode

8. MART

Priredba o
Danu žena
u OŠ u
Apatinu

Bilten o medijskoj pismenosti
MEGAFON

Izdavač
Novosadska novinarska škola

Za izdavača
Milan Nedeljković

Tekstovi
Milena Vojnović
Grupa učenika OŠ „Žarko Zrenjanin“
u Apatinu

Uredništvo
Valentina Sijeti
Marina Grnja Klaić

Dizajn
Valentina Sijeti
Milovan Nikolić

Ilustracije
Freepik i Canva

www.novinarska-skola.org.rs
Kosovska 1/27, Novi Sad, Srbija
Tel. + 381(0)21/42 41 64
E-mail: office@novinarska-skola.org.rs

Realizaciju projekta „Megafon: mladi u misiji medijskog opismenjavanja“ podržala je Republika Češka u okviru programa Transition.

Donator nije odgovoran za sadržaj ove publikacije.

Cilj projekta „Megafon“ je da doprinese većem nivou medijske pismenosti dece osnovnoškolskog uzrasta kroz razvijanje kritičkog mišljenja i razvoja školskog medija i školske produkcije.

MEGAFON
mladi u misiji medijskog opismenjavanja

TRANSITION
Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic

o publikaciji

REČ ŠKOLSKE MENTORKE

Poštovani čitaoci,

Dobro došli u prvi bilten osnovne škole „Žarko Zrenjanin“ u Apatinu. Saznaćete kako naši učenici razmišljaju o stereotipima, reklamama, kakav stav imaju o superherojima i nasilju, u čemu vide manipulaciju, pročitaćete izveštaj o osmomartovskoj priredbi i ponešto o školskom elektronskom časopisu. Ideje su nastale na radionicama Novosadske novinarske škole, a realizovane su u projektu „Megafon“ kroz međusobnu saradnju dvadeset učenika naše škole i novosadskog stručnog tima.

Milena Vojnović, profesorka razredne nastave

8. mart dan žena

Đaci OŠ „Žarko Zrenjanin“ iz Apatina izveli su priredbu povodom 8. marta u prisustvu roditelja i nastavnika. Dečji hor „Radost“ i učenici održali su muzički nastup u školskom holu. Jedan od učesnika, gitarista Luka Smiljanić izjavio je: „Uz zabavnu i opuštenu atmosferu, pevači su izveli nekoliko solo nastupa uz pratnju hora u prisustvu mnogobrojne publike“. Kao i svake godine, đaci su uložili trud kako bi obradovali svoje majke i bake.

Autori: Ana Došen VII1, Marko Stojanović VIII1, Mina Vukoman VIII4, Marko Stiković VI4, Nemanja Đilas VII1

Nekoliko pevača izvelo je svoj repertoar u vidu solo nastupa s pratnjom. Kako se od nas i očekuje, stupili smo u kontakt sa gitaristom Lukom Smiljanićem koji navodi: „Uz veselu i opuštenu atmosferu zabavili smo se“. Takođe, roditelji učenika koji su svojim prisustvom uveličali ovu skromnu, ali srećom sadržajnu manifestaciju, kažu da ih je izvedba zadivila iz razloga što je posle dužeg vremena održana u našoj školi i da je u potpunosti ispunila očekivanja. Žao nam je što ove godine učenici srednjih škola nisu posetili taj dogadjaj. Ovaj primer veselja dokazuje da sreću čine male stvari.

Sa sjajem u očima i velikim razdražanim osmehom posetilaca i učesnika, zabava se širila vazduhom. Nadamo se i daljoj saradnji sa osnovnom školom i dečijim horom iz Apatina.

Autorka: Ana Došen VII1

People photo created by pressfoto - www.freepik.com

STEREOTIPI

U KNJIZI „ZATO ŠTO TE VOLIM“

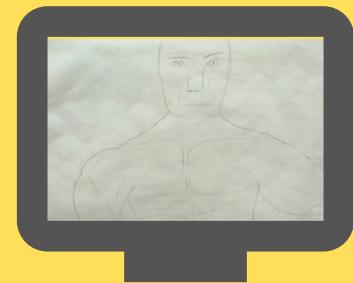
Stereotip je generalizacija o grupi ljudi, kojom se iste osobine pripisuju gotovo svim članovima te grupe, ne vodeći računa o stvarnim varijacijama između članova.

Stereotipi se pojavljuju u govoru, filmovima, serijama, knjigama – uglavnom u svakodnevnom životu. Tako i u knjizi „Zato što te volim“ možemo zapaziti par stereotipa. Prvi stereotip na koji nailazimo je deo kada Ivi (tinejdžerka obućena sva u crno, umornog lica, vezane kose i mršavog tela) krade torbu dr Konoru koji je tada kreće juriti. Doktorovo mišljenje je bilo da je loša tinejdžerka, da koristi narkotike i da je članica neke sekte a ustvari ona je bila dobra devojka koja je imala traume iz detinjstva.

Pojavljuje se i drugi stereotip – kada poznata ličnost, Alison, doživi sramotu i poniženje u medijima. Alison su ljudi smatrali gubitnicom i korisnicom droga ali ona je bila žena koja je odrasla bez majke kada je bila tinejdžerka i od tada nosi takođe traume. Stereotipi su loši jer stvaramo pogrešnu sliku o grupi ljudi ili o jednoj osobi. Oni nas sprečavaju da steknemo pravo mišljenje o osobi i da vidimo kakva je ona ustvari.

Autorka: Marijana Vilotić VI3

*definicija stereotipa preuzeta je sa sajta znacenje.rs

MEDIJI, SUPERHEROJI I NASILJE

Baja je uvek bio jak
al' su svi znali da je u dubini duše
mlak.

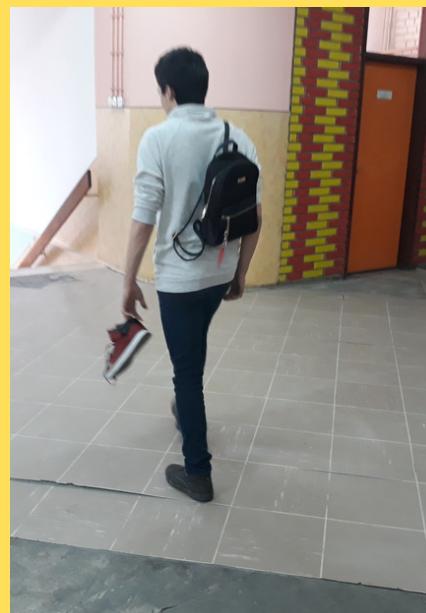
Maja nije volela Baju,
zato što je glumio silnoga u kraju.
Više je voleo teg,
neg' mekani sneg.

Tukao je sve živo,
i voleo da pije pivo.

Njegova družina mu nije bila
draga,
već mu je bila bitna samo snaga.
Baja je devojčice vukao za kosu,
a jednu je kući pustio skroz bosu.
Tada je pomislio na Maju,
i shvatio da ne treba da glumi
baju.

Baja je postao dobar,
pa onda više niko u njegovoj školi
nije bio modar.

Autor: Nikola Medić VIII4

Intervju

„Impresivno je posmatrati proces razvijanja

učenika od prvog do osmog razreda“

Milena Vojnović, urednica školskog časopisa

1. Kakva je vaša perspektiva škole iz ugla nastavnice, a ne đaka?

Pre svega istakla bih da je škola kao radno mesto veoma kreativna sredina. Za nastavnika postoji dvostruki izazov, jer osim što ima mogućnost da sam kreira svoj posao, mora da se pobrine da i učenicima isto tako proces učenja bude interesantan. Ono što je takođe lepo u školi jeste rad sa mladima, rad sa zainteresovanimi ali i saradnja sa brojnim kolegama.

2. Kakve biste novitete uveli u našu školu?

U korak sa vremenom u kom živimo i u korak sa onim što su naši učenici sposobni da urade u ovo doba savremene tehnologije, svakako bih volela da škola poseduje veći broj računara koji su dostupni učenicima i brži internet koji bi bio na raspolaganju svima. Zatim, modernizacija procesa nastave gde bi svaki učenik mogao da uči uz pomoć računara već od prvog razreda osnovne škole. Bilo bi dobro da postoji i razmena naših učenika i nastavnika sa školama u Srbiji i u inostranstvu, što bi bilo korisno zbog razmene iskustava, kao i učenja stranih jezika.

3. Urednica ste školskih novina, te nas zanima kako teče proces pripreme novina?

Proces pripremanja školskog časopisa je veoma obiman. Sam početak rada, odnosno ideje, nastaju u saradnji sa kolegama i učenicima od kojih saznajem šta će se novo dešavati u narednom periodu. Na primer, koje književne večeri se organizuju, da li je škola uključena u neki novi projekat, koje priredbe se spremaju, koji značajni datumi se bliže i slično. Nakon toga, razgovaram sa učenicima, pričamo o realizaciji toga što se odigrava i priprema. Kasnije sledi zapisivanje, snimanje i intervjuisanje raznih učenika i nastavnika. Beležimo značajne i zanimljive detalje iz školskog života, fotografišemo, korigujemo, usklađujemo sadržaje i slike i prenosimo to u časopis. Svaka stranica se posebno planira i sređuje. Zatim sledi tehničko uređivanje časopisa i postavljanje na sajt škole.

4. Od kakvog je značaja školski časopis za učenike i nastavnike?

Elektronski školski časopis nalazi se u službi kreativnosti učenika i nastavnika. On omogućava da zabeležimo sadržaje iz školskog života. Takođe, to je prilika učenicima koji vole da pišu i da crtaju da se istaknu, onima koji imaju neki specifičan hobi pruža mogućnost da i drugima govore o tome i izveštava o rezultatima sa različitih takmičenja. Pored toga, promoviše učenje, druženje i mogućnosti učenja kroz zabavu.

PAR REČI O REKLAMAMA

Na radionicama u okviru projekta „Megafon“ razgovarali smo o raznim temama, ali najviše me je zanimala priča o reklamama.

Reklame su svuda oko nas. One su korisne, ali nekada i dosadne. Obično stariji ljudi, naše bake i deke u penziji, vole da gledaju reklame. A nas mlađe nervira kada gledamo program koji nas interesuje i prikazuju se reklame! Naravno, kada vidimo nešto novo, to nas zanima, ali kada se isto ponavlja više puta i znamo o čemu je reč, zamara nas. Iznenadili smo se kad smo kroz razgovor uvideli da najbolje pamtimo reklame koje nam najviše smetaju i da im je upravo to i cilj – da proizvodi budu zapamćeni.

Dobro je što ima raznih reklama, ali u nekim postoji i nasilje, koje mali broj ljudi ume da prepozna.

Reklame u novim medijima mogu da budu i prikrivene. Dok posmatramo jedan sadržaj, nismo ni svesni da je prisutan i proizvod koji se reklamira. Na primerima popularnih jutjubera mogli smo u to i sami da se uverimo.

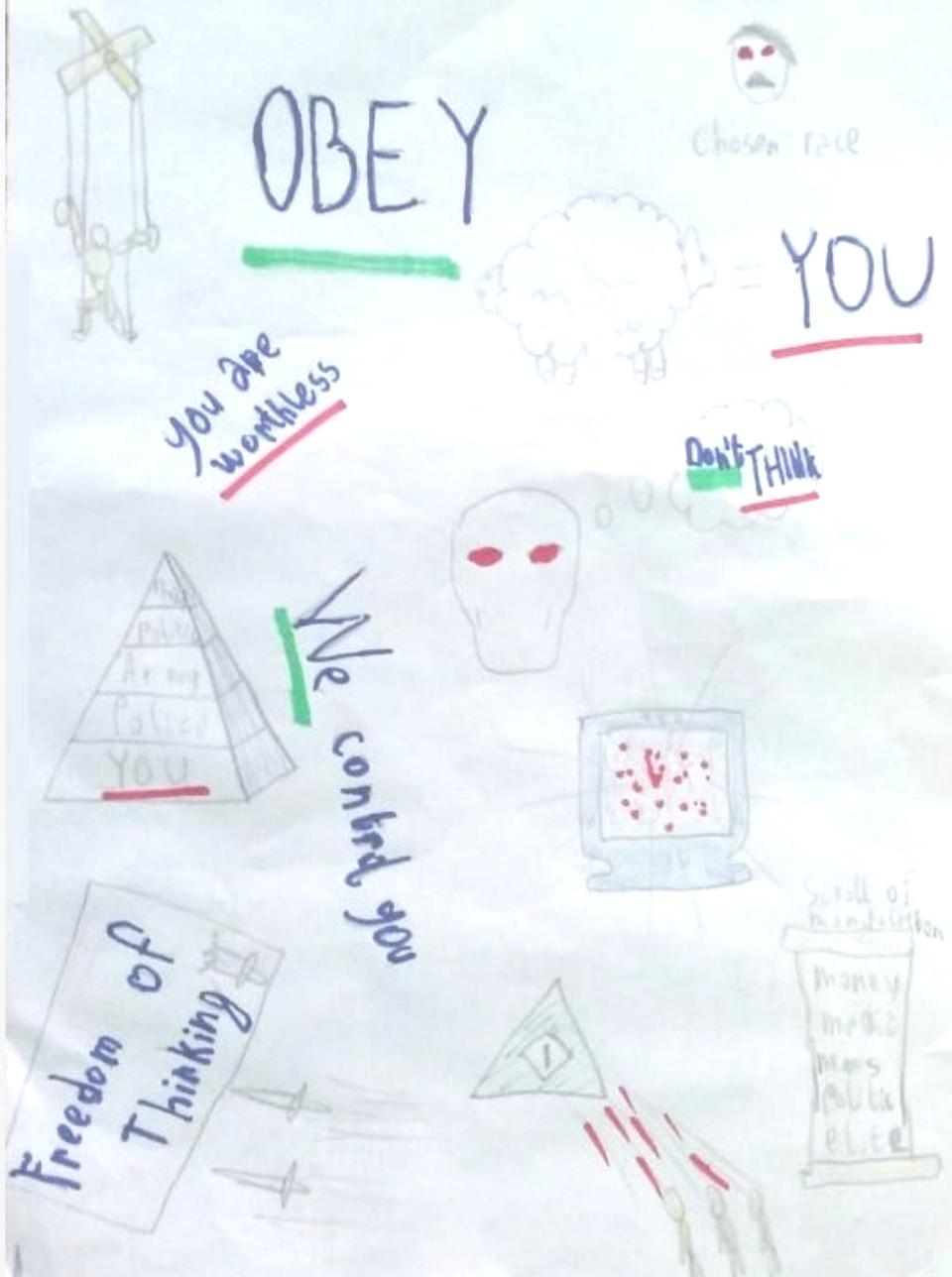
Videli smo i duhovite reklame za brzu hranu i špagete, a odlikuje ih to što su postavljene na neočekivanim mestima, poput pešačkog prelaza ili broda.

Autorka: Vinka Vuković VII3

*kako nam sve
oglašavaju
proizvode*

MANIPULATION

Ilustrovaо: Marko Ćuić

VIII/7

MEGAFON

mladi u misiji medijskog opismenjavanja

Cilj projekta „MEGAFON“ je da doprinese većem nivou medijske pismenosti učenika osnovnoškolskog uzrasta kroz razvijanje kritičkog mišljenja i razvoja školskog medija i školske produkcije. Specifični cilj je edukovati učenike o štetnom sadržaju, lažnim vestima, prikrivenom oglašavanju, stereotipnom i diskriminatornom portretisanju drugoga u medijima, kao i drugim fenomenima sa kojima se dete može susresti na društvenim mrežama i u medijima.

Aktivnosti koje su realizovane u okviru projekta su dvodnevne radionice za učenike šestog, sedmog i osmog razreda u šest škola u Srbiji, zatim mentorisanje školama u kreiranju video zapisa i njuzletera o medijskoj pismenosti, kreiranje kampanje medijskog opismenjavanja sa radovima učenika i nastavnika, promocija radova na namenskom festivalu na kojoj će biti organizovana i debata o uvođenju medijske pismenosti u obrazovni sistem.

Projekat „MEGAFON: mladi u misiji medijskog opismenjavanja“ podržala je Republika Češka u okviru programa Transition, a realizuje Novosadska novinarska škola.

TRANSITION

Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic